

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
voortgang XONAR en Mutsaers

DATUM
27 mei 2024
Verz.: 27-05-2024

BIJLAGEN
1

BEHANDELD DOOR

[REDACTED]

TELEFOONNUMMER

[REDACTED]

ONZE REFERENTIE
2024.01766

E-MAILADRES

[REDACTED]

FAXNUMMER

[REDACTED]

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Sinds de zomer van 2023 wordt door een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van XONAR, het projectteam van de gemeenten, de regievoerder en jeugdautoriteit tweewekelijks de voortgang van het herstelplan van XONAR gemonitord. Na de ondertekening van de brief met voorwaarden voor de financiering van het herstelplan is daar een maandelijks bestuurlijk monitoringoverleg aan toegevoegd. In deze voortgangsrapportage informeer ik u over de stand van zaken per 16 mei 2024.

Fusie en zorglandschap

Zoals eerder gemeld onderzoeken XONAR en Mondriaan of de voorgenomen fusie haalbaar is. Op dit moment wordt een due diligence onderzoek gedaan dat inzicht moet geven in de financiële positie van partijen. Gemeenten worden via het bestuurlijk overleg monitoring maandelijks geïnformeerd over de voortgang.

Wij zien de fusie als een van de mogelijke scenario's voor een toekomstbestendige inrichting van het zorglandschap. De gezamenlijke Limburgse jeugdregio's hebben samen met VWS, VNG, IGJ en de Jeugdautoriteit een taskforce ingericht die met een visie voor een duurzame oplossing van de problemen in het Limburgse zorglandschap moet komen. Zodra de opdrachtformulering van de taskforce beschikbaar is wordt die gedeeld met de gemeenteraden.

Herstel is ongewijzigd fragiel

Het managen van de risico's en het effect daarvan op de liquiditeitspositie heeft onveranderd onze hoogste prioriteit. In eerdere voortgangsrapportages is gemeld dat er sprake is van een positieve ontwikkeling maar ook dat het herstel fragiel is. Dat beeld wordt versterkt door de uitkomsten uit de review op het onderhoudsplan (zie hierna). De financiële situatie van XONAR is zeer kwetsbaar. Wel zijn wij ongewijzigd positief over de ontwikkelingen die XONAR laat zien in het operationeel herstel. Door betere sturing worden op alle onderdelen meetbare verbeteringen gerealiseerd.

Vastgoed en groot onderhoud

In opdracht van de gemeenten is door een gespecialiseerd bureau het onderhoudsplan van XONAR beoordeeld. Uit de rapportage blijkt dat de kosten van groot onderhoud zo'n € 2 mln. hoger zijn dan begroot. Door het onderhoud gefaseerd uit te voeren en een aantal bezuinigingen kan het noodzakelijk onderhoud over een periode van 4 jaar binnen het beschikbare budget worden uitgevoerd zonder dat

DATUM
27 mei 2024

geweld wordt gedaan aan de uitgangspunten door het onderhoud. Dit is dat het onderhoud zodanig moet zijn dat de continuïteit van zorg, de kwaliteit van zorg en de veiligheid van de kinderen/jongeren, verwanten en medewerkers niet in het gedrang komen. Het onderhoudsplan gaat uit van instandhouding van het vastgoed. Voor verbetering van de gebruikskwaliteit en verduurzaming is een hoger onderhoudsniveau nodig. Daardoor zal in de toekomst de liquiditeit verder onder druk komen te staan.

Kosten herstelplan, wijzigingen en vrije ruimte

De bevoorschotting van de gemeentelijke bijdrage in de kosten van het herstelplan is ongewijzigd ten opzichte van de vorige voortgangsrapportage. Tot nu toe heeft XONAR van de gemeenten na een gedegen controle 5 voorschotten in de kosten van het herstelplan ontvangen voor in totaal € 3.784.455. De prognose van XONAR is dat in de komende maanden nog declaraties volgen voor afgerond € 705.000. Daarnaast zijn voor een bedrag van € 2.500.000 garanties afgegeven aan JENS en de combinatie IJZ.

Onzekerheden en risico's

In de bijlage vindt u een samenvatting van risicoregister per 1-5-2024.

Ontwikkelingen Mutsaersstichting

Zoals eerder gemeld is met de jeugdregio's Noord- en Midden-Limburg, Jeugdautoriteit en het ministerie VWS besproken dat de Zuid-Limburgse gemeenten niet willen worden aangeslagen voor financiële steun aan Mutsaersstichting. Het ministerie is verzocht een voorziening te treffen zodat de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg niet ook voor het aandeel van Zuid-Limburg worden aangeslagen.

Mogelijke implicatie van het principiële standpunt van de jeugdregio Zuid-Limburg is dat het ministerie via een procedure van indeplaatsstelling in het budgetrecht van de gemeenteraden treedt waardoor de gemeenten in Zuid-Limburg alsnog worden aangeslagen voor financiële steun. Het risico is vergroot doordat de jeugdregio's Noord- en Midden-Limburg het ministerie hebben verzocht de procedure voor indeplaatsstelling op te starten indien het ministerie geen voorziening treft voor het Zuid-Limburgse aandeel in de financiële steun.

Besluitvorming in de gemeenteraden in Noord- en Midden-Limburg is gepland in juni en juli. Mutsaersstichting levert op jaarbasis jeugdzorg voor zo'n 1.000 kinderen in onze jeugdregio. Daarom worden in september voor de gemeenteraden in Zuid-Limburg informatiebijeenkomsten georganiseerd over het herstelplan van Mutsaersstichting ongeacht of er financiële steun wordt verleend of niet.

Tijdens deze informatiebijeenkomsten zullen wij ook ingaan op vragen van raadsleden over de voortgang van het herstelplan van XONAR.

Hoogachtend,

Wethouder Economie, Sport, Jeugdzorg, Water, Natuur en Landschap

Risico's en risicobeheersing

Stand per 1-5-2024

In onderstaand overzicht wordt onderscheid gemaakt tussen risico's in het herstelplan, risico's in de bedrijfsvoering met een relatie naar het herstelplan en risico's in de bedrijfsvoering.

Status: reeds opgeloste risico's zijn **groen**. Openstaande/onderhanden risico's zijn **oranje**. Risico's zonder voortgang zijn **rood**.

#	risico	oorzaak	gevolg	beheersmaatregelen	risico beheersing	status
Risico's in herstelplan						
1	Vertraging rendabel maken Leefhuizen	Afhankelijkheid andere partijen	Bij onrendabele exploitatie verplichting tot afstoten	Leefhuizen zijn rendabel door sturing op bezetting en productiviteit medewerkers. Het risico vervalt.	XONAR	Opgelost 07122023
2	Operationeel herstel € 1,6 mln. wordt niet gerealiseerd	Vertraging, verkeerde inschatting potentieel, etc.	Tekort in exploitatie	Sturen op operationeel herstel. Het risico vervalt.	XONAR	Opgelost 07122023
3	Onvoldoende voorschotten financiële steun gemeenten	Ontoereikende verantwoording	Liquiditeitsproblemen	Sturen op sluitende verantwoording. Rapportages aangepast. Declaraties van voorschotten worden na toetsing door gemeenten voldaan.	XONAR en gemeenten	Opgelost 01032024
4	Kosten verzuim	Onvoldoende voortgang afbouw verzuim	Vertraging uitvoering herstelplan. Hogere kosten dan verwacht	Actief sturen op afbouw verzuim. Training leidinggevenden. Maandelijkse rapportage op voortgang in monitoring-overleg laat zien dat verzuim daalt.	XONAR	Onderhanden
5	Kosten onderhoudsplan (MJOP) lager of hoger dan ingeschat	MJOP geeft onvoldoende inzicht in kosten noodzakelijk groot onderhoud	Negatief effect op liquiditeit.	In opdracht van de gemeenten is het MJOP beoordeeld op realiteitsgehalte. Uit de review blijkt dat de onderhoudskosten te laag zijn ingeschat. XONAR kan dit opvangen door een aantal bezuinigingen en faseren van onderhoud. Dit voorziet echter niet in structurele verbetering op lange termijn en verduurzaming. In het kader van de	XONAR	Onderhanden

Risico's bedrijfsvoering met relatie naar herstelplan						
				voorgenomen fusie volgt een herbeoordeling omdat mogelijk vastgoed kan worden afgestoten.		
6	Bij Mutsaers gedetacheerde medewerkers krijgen geen dienstverband en komen retour.	Onrendabele exploitatie bij Mutsaers	Boventallig personeel en 1,4 mln. ongedekte kosten	Sluitende afspraken met Mutsaers over voorwaarden detachering. Het risico vervalt.	XONAR	Opgelost 31122023
7	Boventaligheid door verbetering van de productiviteit.	Hetzelfde werk doen met minder medewerkers	Boventallig personeel en 590k ongedekte kosten	Wijzigingsvoorstel om onderbesteding in herstelplan in te zetten als dekking voor extra transitiekosten goedgekeurd. Het risico vervalt.	XONAR	Opgelost 14122023
8	Tijdelijke voortzetting zorg voor een aantal JENS-cliënten in 2024	Onvoldoende medewerkers stappen over naar JENS	Voortzetting verliesgevende zorg. Raming max 114k	Wijzigingsvoorstel om onderbesteding in herstelplan in te zetten als dekking voor extra kosten goedgekeurd. Het risico vervalt..	XONAR	Opgelost 14122023
9	Sanctie door JENS als niet volledig wordt voldaan aan voorwaarden overdracht zorg.	XONAR kan niet voldoen aan voorwaarden ontvlechting	JENS legt contractueel overeengekomen boete op. Risico PM.	Tijdelijke voortzetting zorg voor een aantal JENS-cliënten in 2024. Het risico vervalt.	XONAR	Opgelost 14122023
Risico's bedrijfsvoering						
10	Omzetverlies als aanbestedingen Crisishulp, VO&H en COA niet aan XONAR worden gegund.	Marktwerking bij aanbestedingen	Omzetverlies, boventaligheid personeel, lagere dekking overhead, mogelijk exploitatieverlies. Risico PM	Sturen op kwalitatief goede inschrijvingen. Aanbesteding COA is intussen gegund.	XONAR	Onderhanden, periode Q1 t/m Q3 2024.
11	Discussie met toegangen over de intensiteit van de te leveren zorg en het tarief dat wordt vergoed.	Beoordeling noodzakelijke zorg	Omzetverlies, boventaligheid personeel, lagere dekking overhead, exploitatieverlies. Risico PM	Overeenstemming over noodzakelijke zorg en passende tarieven. Goedkeuring voor toegepaste zorg. Het risico vervalt.	XONAR en gemeenten	Opgelost 01032024
12	Indexatie CAO is hoger dan de indexering op basis van landelijke OVA-richtlijnen.	Landelijke loonontwikkeling	700k door onvoldoende compensatie in contractuele indexering tarieven door gemeenten.	Verwerkt in begroting 2024. Risico is inmiddels een feit.	XONAR	Opgelost 01012024

13	Niet voldoen aan Social Return verplichting 2022	Onvoldoende medewerkers uit doelgroepen	Boete 258K	Intussen is aan de verplichting voldaan. Het risico vervalt.	XONAR	Opgelost 07122023
14	Lagere instroom nieuwe cliënten behandeling en begeleiding door minder toewijzing zorg via toegangen.	Minder verwijzingen	Omzetverlies, boven-taligheid personeel, lagere dekking overhead, exploitatieverlies. Risico PM	90% van de zorgaanmeldingen bij combinatie Initiatief Jeugdhulp Zuid-Limburg (IJZ) waar XONAR onderaannemer is verloopt via de toegangen. Het gaat om een bredere trend die zichtbaar is bij alle zorgaanbieders. Onderzoeken wat de oorzaak is van de lagere instroom.	XONAR	Nog geen voortgang
15	Bevoorschotting wijzigt van volledige betaling vooraf naar betaling in termijnen voor feitelijk geleverde zorg	Risicobeheersing door Initiatief Jeugdhulp Zuid Limburg (IJZ)	Ontoereikende liquiditeit met ingang van eind Q2 2024. Risico 2,5 mln.	Garantie van gemeenten aan IJZ met een looptijd van 1 jaar.	XONAR en gemeenten	Opgelost 01032024
16	Kosten hack	Reconstructie databases na hack	Niet geraamde kosten. Schatting kosten is 200k	Zo hoog mogelijke effort tegen zo laag mogelijke kosten. Risico is een feit.	XONAR	Opgelost 01032024